

M-10/2009. Álit 8. apríl 2009

Álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 8. apríl 2009 gaf kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í máli nr. M-10/2009:

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 13. febrúar sl. bað X, hér eftir einnig nefnd álitsbeiðandi, um álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna kaupa á bifreið af fyrirtækinu Y. Álitsbeiðandi krefst þess að seljandinn geri við tímareim bifreiðarinnar sér að kostnaðarlausu en kostnaður við það muni nema kr. 200-280.000.

II

Málsmeðferð kæruneftndarinnar

Með bréfi, dags. 16. febrúar sl., gaf kæruneftndin Y kost á andsvörum og bárust þau 2. mars. Með bréfi, dags. 3. mars, var álitsbeiðanda gefinn kostur á því að gera athugasemdir við andsvörin og frestur til að skila þeim til 11. mars. Vegna ákveðins misskilnings bárust athugasemdir frá álitsbeiðanda ekki fyrr en 26. mars sl. Með bréfi, dags. 1. apríl sl. var aðilum tilkynnt að málið hefði verið tekið til afgreiðslu nefndarinnar.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Samkvæmt kaupsamningi og afsali, undirrituðu 18. október 2007, keypti álitsbeiðandi bifreiðina Z, af Y fyrir kr. 590.000. Fyrsti skráningardagur bifreiðarinnar var 18. maí 2000. Bifreiðinni hafði á kaupdegi verið ekið 82.000 km. Álitsbeiðandi segir að ný tímareim hafi verið sett í bifreiðina 15. nóvember 2004 en þá hafi verið búið að aka henni 80.000 km. Nú sé búið að aka bifreiðinni 96.000 km. Tímareimin farið í september 2008 eftir aðeins 14-16.000 km akstur sem sé mjög stutt ending.

Álitsbeiðninni fylgdi reikningur fyrir skipti á tímareim og tilheyrandi, dags. 15. nóvember 2004. Þá fylgdi henni og tölvupóstur frá þjónustustjóra A frá 27. janúar sl. svohljóðandi:

„Þetta þarf að gera 60,000 km eða þriggja ára fresti og þá þarf að skipta um hjól, strekkjara, vatnsdælu og reim. Ef reim slitnar kostar viðgerð í dag 200,000-280,000. (Líklega stendur þessi bíll ekki undir slíkum kostnaði).“

Álitsbeiðandi vitnar til þessarar yfirlýsingar og segir að seljandi hafi ekki varað sig við því að tímareim væri það gömul að tími væri kominn til að skipta um hana.

Álitsbeiðandi kveðst vilja að seljandi geri við bifreiðina sér að kostnaðarlausu og viðurkenni ábyrgð sína þar sem hann hafi átt bifreiðina í tæp 3 ár. Því neiti seljandinn.

IV

Andsvör gagnaðila

Í andsvörum Y segir eftirfarandi:

„Ljóst er að skipt var um tímareim og tilheyrandi hluti í nóvember 2004 eða aðeins u.þ.b. 3 mánuðum áður en við eignuðumst bifreiðina, 8. febrúar 2005. Við eigum bifreiðina síðan í rúmlega 2 ár og níu mánuði. Á þeim tíma var bifreiðinni lítið ekið, líklega nokkur hundruð kílómetra, og tæpast hægt að reikna til venjulegrar notkunar eða ætlast til að við séum sérstaklega á varðbergi vegna tímareimarskipta.

Einnig teljum við yfirlýsingu B hjá fyrirtækinu A, sem fylgir bréfi yðar, um að skipta þurfi um tímareim á 3ja ára fresti ekki nægjanlega rökstudda, því skv. meðfylgjandi útprentun af vef Autodata sem sækir upplýsingar til framleiðanda og mörg bílaverkstæði kaupa aðgang að er ábending um tímareimarskipti á 4ra ára eða 40000 mílna (64000 km) fresti.

Með hliðsjón af framangreindu höfnum við framkomnum kröfum á Y.“

Andsvörunum fylgdi útprentun frá Autodata Limited frá 25. febrúar 2009. Þar stendur m.a.:

„Replace Interval Guide. recommend:: Check and adjust every 30,000 miles or 3 years and replacement every 40,000 miles og 4 years.“

Þessar upplýsingar eiga samkvæmt útskriftinni við bifreiðir af árgerðum 1997-2003 með 1,6 lítra vél. Ekki kemur sérstaklega fram að hin tilvitnaða setning eigi við skipti á tímareim en ljóst má telja að svo sé.

V

Athugasemdir álitsbeiðanda

Í athugasemdum álitsbeiðanda frá 26. mars sl. segir m.a. orðréttt:

„Ég er alls ekki sátt við svar frá Y, þeir eru að koma sér frá sínum mistökum. Það er algjörlega mín skoðun og fleiri að þeir eigi að sýna sóma sinn í að, þó ekki væri nema að taka þátt í þessari bilun á bílnum, sem má rekja til vanrækslu af þeirra hálfu.“

VI

Niðurstaða kærunefndarinnar

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og Y falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. III. kafla laga nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa. Viðskipti aðila falla undir lög nr. 48/2003 um neytendakaup, sbr. 1.-3. mgr. 1. gr. þeirra laga.

Við afgreiðslu málsins hefur kærunefndin leitað álits sérfróðs aðila með heimild í 2. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 766/2006.

Eins og að framan er rakið keypti álitsbeiðandi af Y 18. október 2007 rúmlega 7 ára gamla bifreið sem ekið hafði verið 82.000 km. Seljandi kveðst hafa eignast bifreiðina 8. febrúar 2005 og því hafa átt hana í 2 ár og níu mánuði þegar kaupin fóru fram. Eftir tæpa ársnotkun álitsbeiðanda og um 14-16.000 km akstur fór tímareim bifreiðarinnar sem hafði verið skipt um 15. nóvember 2004 en á þeim tíma hafði bifreiðinni verið ekið 80.000 km.

Álitsbeiðandi krefst þess að seljandi geri við bifreiðina sér að kostnaðarlausu og röksemdirnar fyrir þeirri kröfu, eftir því sem best verður séð, eru þær að seljandinn hafi ekki varað hana við því að skipta þyrfti um tímareim í bifreiðinni eftir þrjú ár eða 60.000 km akstur eins og þjónustustjóri A. segi að þurfi að gera á bílum þessarar tegundar.

Seljandi bendir hins vegar á að samkvæmt upplýsingum framleiðanda bifreiðarinnar þurfi ekki að skipta um tímareim á þeim fresti eða eftir þann akstur sem að framan greinir heldur eigi að athuga tímareimina og laga (adjust) eftir 3ja ára eða 30.000 mílna akstur, væntanlega ef þörf krefur. Framleiðandi segi að skipta þurfi um tímareim eftir 40.000 mílna akstur (64.000 km) eða notkun í 4 ár.

Kærunefndin álitur að samkvæmt framansögðu verði að skilja ágreining aðila svo að hann snúist um það hvort seljanda hafi við sölu bifreiðarinnar verið skylt að gefa ákveðnar upplýsingar um viðhald hennar og vanrækt þá skyldu svo að leiði til skaðabótaskyldu. Verður þannig ekki séð að ágreiningurinn varði það hvort galli samkvæmt gallahugtaki neytendakaupalaganna hafi verið á bifreiðinni þegar kaupin fóru fram, þ.e. að tímareimin í bifreiðinni hafi verið gölluð eða ísetningu hennar ábótavant. Hér er rétt að benda á almenn ákvæði í III. kafla laga nr. 48/2003 um að áhætta af söluhlut flyst yfir til kaupanda þegar söluhluturinn hefur verið afhentur og ber kaupanda að greiða kaupverðið þótt hluturinn hafi eftir það farist, skemmst eða rýrnað sé um að ræða atvik sem ekki verða rakin til seljanda, sbr. ákvæði 13. gr. laganna. Kaupanda ber þannig eðlilega sjálfum skylda til þess að annast viðhald keyptrar bifreiðar eftir að seljandi hefur afhent hana. Hafa verður í huga að tímareim og það sem henni tengist er nokkuð viðkvæmur hluti vélbúnaðar bifreiðar og getur bilað án þess að augljósar ástæður séu fyrir því. Er þannig alla jafna ástæða til þess fyrir bifreiðaeigendur að fylgjast sérstaklega með því hvað tímareiminni líður ekki síst þegar um gamla bifreið er að ræða. Enda þótt skipt sé um tímareim með reglulegu millibili tryggir það þó ekki að hún geti ekki bilað þess á milli enda þótt með því móti sé vissulega dregið úr líkunum á því.

Eins og fyrr segir fylgdi álitsbeiðninni reikningur fyrir ísetningu tímareimar í bifreiðina sem fram fór 15. nóvember 2004 en þá hafði bifreiðinni verið ekið 80.000 km. Þykir mega að gera ráð fyrir, samkvæmt upplýsingum í álitsbeiðni, að álitsbeiðandi hafi fengið þennan reikning í hendur við kaupin og hafi a.m.k. með þeim hætti fengið upplýsingar frá seljandanum um það hvenær síðast var skipt um tímareim í bifreiðinni. Eftir kaupin var það því kaupanda að fylgjast með því hvert var nauðsynlegt viðhald á bifreiðinni, sbr. það sem áður segir um flutning áhættu af söluhlut.

Kærunefndin telur að taka verði mið af þeim almennu upplýsingum framleiðanda bifreiðarinnar að athuga beri tímareim eftir 30.000 mílna akstur eða eftir 3 ára notkun og skipta um eftir 40.000 mílna akstur eða 4 ára notkun. Hér hagar svo til að tæp 3 ár voru liðin frá því að skipt var um tímareim í bifreiðinni þar til álitsbeiðandi keypti hana en bifreiðinni hafði á sama tíma ekki verið ekið nema 2.000 km. Var þannig ekki ástæða til að tímareimin yrði athuguð akstursins vegna en hins vegar var sá tími kominn vegna þess hve langt var um liðið frá því að skipt hafði verið um tímareimina.

Í afsali og kaupsamningi kemur fram að aðalskoðun bifreiðarinnar hafi farið fram 18. janúar 2005 og voru því liðin 2 ár og 10 mánuðir frá þeirri skoðun þegar álitsbeiðandi keypti bifreiðina og má henni hafa verið það ljóst. Þá segir að seljandi kunni að vera ábyrgur gagnvart kaupanda samkvæmt almennum reglum vegna galla á bifreiðinni en jafnframt bent á skoðunarskyldu kaupanda. Einnig segir að ökutækið seljist í núverandi ástandi sem kaupandi hafi kynnt sér og sætt sig við.

Í 17. gr. neytendakaupalaga er kveðið á um sölu á hlut „í því ástandi sem hann er“ en svo hagar til í því tilviki sem hér er til meðferðar. Segir þar eftirfarandi:

„Þótt söluhlutur sé seldur „í því ástandi sem hann er“ eða með öðrum áþekkingum almennum fyrirvara telst hann gallaður þegar:

- a. ástand söluhlutar er verra en neytandi hafði ástæðu til að ætla miðað við kaupverð og atvik að öðru leyti;
- b. fyrir liggja atvik sem lýst er í b- eða c-lið 1. mgr. 16. gr.

Kærunefndin álitur að gögn málsins beri það ekki með sér að ástand bifreiðarinnar hafi við kaupin í sjálfu sér verið verra en kaupandi mátti búast við miðað við aldur, akstur, kaupverð og atvik að öðru leyti. Hins vegar verður að líta til þess til ákvæða c-liðar 1. mgr. 15. gr. er þar segir að hlutur teljist gallaður ef:

„seljandi hefur við kaupin vanrækt að gefa upplýsingar um atriði varðandi hlutinn eða not hans sem seljandi hlaut að þekkja til og neytandi mátti ætla að hann fengi upplýsingar um, enda megi ætla að vanrækslan hafi haft áhrif á kaupin.“

Í framangreindu ákvæði er kveðið á um upplýsingaskyldu seljanda. Eins og fyrr segir lítur kærunefndin svo á að krafa álitsbeiðanda um að seljandi geri við bifreiðina byggist á því að hún hefði átt að fá upplýsingar um það við kaupin hvenær bæri að skipta um tímareim í bifreiðinni. Ekki er hægt að líta svo á að á grundvelli þessa lagaákvæðis hafi seljanda borið skylda til þess að upplýsa kaupanda sérstaklega um það að eftir 64.000 km akstur frá síðustu skiptum á tímareiminni eða eftir 4 ár, þ.e. eftir að álitsbeiðandi hefði átt bifreiðina í rúmt ár, þyrfti að skipta um hana. Hins vegar voru u.þ.b. þrjú ár liðin frá síðustu skiptum og samkvæmt upplýsingum framleiðanda átti að þeim tíma liðnum að aðgæta tímareimina enda þótt akstur væri minni en 30.000 mílur. Vera kann að kaupandi hafi mátt ætla að hann fengi upplýsingar af þessu tagi frá seljanda, þ.e. að athuga þyrfti tímareimina samkvæmt upplýsingum framleiðanda, en ekkert bendir til þess að þótt svo hefði verið að það hefði haft áhrif á það hvort álitsbeiðandi hefði keypt bifreiðina eða ekki eða á kaupverðið. Hér verður og að hafa í huga að tímareimin fer í september 2008 að sögn álitsbeiðanda en þá voru tæplega 4 ár liðin frá því að skipt hafði verið um reimina og því kominn sá tími að álitsbeiðandi hefði þess vegna sjálf átt að aðgæta hvað henni liði. Eins og öllum atvikum þessa máls er háttað þykir kærunefndinni ekki hægt að líta svo á seljandi hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína sem seljanda samkvæmt neytendakaupalögunum svo að skaðabótaskyldu varði enda þótt hann hafi ekki sérstaklega vakið athygli álitsbeiðanda á því að fylgjast með því hvað tímareiminni liði þegar kaupin fóru fram. Af þeim ástæðum sem að framan eru raktar telur kærunefndin ekki forsendur til að verða við þeim kröfum álitsbeiðanda að seljandi kosti viðgerð vegna tímareimarinnar.

VIII

Álitsorð

Kröfum álitsbeiðanda, X, er hafnað.

Friðgeir Björnsson
formaður

Álfheiður M. Sívertsen

Hildigunnur Hafsteinsdóttir